

Előfizetési ár
„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG”-ra
 Egész évre . . . 4 frt.
 Fél évre . . . 2 frt.
 Negyed évre . . . 1 frt.
 Megrendelés a kiadóhivatalban
 vagy utalvánnyal minden
 postahivatalnál eszközölhető.
SZERKESZTŐSÉG:
 Budapest,
 VI., Váci-körút 85. szám.

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG.

Előfizetési ár
„MAGYAR DOHÁNYUJSÁG”-ra
 Egész évre . . . 4 frt.
 Fél évre . . . 2 frt.
 Negyed évre . . . 1 frt.
 Megrendelés a kiadóhivatalban
 vagy utalvánnyal minden
 postahivatalnál eszközölhető.
KIADÓHIVATAL:
 Budapest, VI. Váci-körút
 85. sz., II. em. 20.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

TARTALOM: A dohányszáritás. Irta: D. V. — A dohánytermelés és dohányipar Németországban. — Ferde közvélemény. Irta: Daróczy Vilmos. — A vetések állása. — A gazdasági helyzet. — Tudósítás a dohány állásáról. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Tárca: Füstkarikák. Gyűjtötte: R. I. L.

Felhívás előfizetésre.

Szeptember hó elsőjétől új előfizetést nyitottunk. Tíz-telettel kérjük azokat, kik lapunkra előfizetni óhajtanak, valamint mindazokat, akiknek előfizetésük lejárt és még nem hosszabbították meg előfizetéseiket, hogy előfizetésük minél előbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

Előfizetési-árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
 Fél évre . . . . . 2 „
 Negyed évre . . . . . 1 „

A „Magyar Dohányujság”
 kiadóhivatala.

A dohány-száritás.

Kelletlenül foglalkozunk azon móddal, hogy a dohányt a szabad ég alatt száritsuk, mert ezen száritási módot nem tartjuk jónak, s ebből kifolyólag természetes, hogy nem is barátokunk meg vele soha; de minthogy az ország legtöbb dohánytermelője nem rendelkezik a kellő számú dohánypajzával, a dohányt jobbadán még így száritja; hogy tehát a száritás körül elküvetett hibákat némileg kevesbitsük, nem lesz érdektelen a dohánytermelőkre nézve következő dolgok elmondása.

Midőn a dohány pár napig már az állón függött, meg kell fordítani, illetve azon oldalt kell a nap felé fordítani, mely eddig árnyékban volt, s pedig azon oknál fogva, hogy a dohány tarka ne maradjon, mert azon oldal, mely az árnyékban van, teljesen zöld marad, míg a nap felőli oldal egészen pirossá lesz.

Két ember oldja le egyszerre az állóról a dohányt. Czélszerű azonban, sőt szükséges is, hogy mielőtt ezt megtennék, válasszák el egymástól az összekuszált leveleket, s csak ezután fordítsák az árnyékban volt oldalt a nap sugarai felé. Ezen dolgot csak a hajnali órákban tanácsos megtenni, mig t. i. a dohány levelei az éji harmattól nyirkosak s nem törékenyek; mert a dohányleveleket elválasztani egymástól, mikor már szárazak, nem tanácsos, minthogy összetörnek s így a dohányban nagy kárt teszünk.

A dohány forgatásánál előforduló károkat megszüntethetjük a fonákfűzés által, mely száritási mód már bizonynyal országszerte el van terjedve.

Gondunk legyen arra nézve, hogy a bekövetkező eső, vagy bármilyen hirtelen kitörő fergeteg ellen dohányunkat megvédelmezheszük. Ez okból szükséges, hogy kellő számú üres helyiségeink legyenek, hová ily alkalmakkor a dohányt gyorsan elhelyezheszük. Az oly dohányból, melyet felszáraz állapotban vert meg az eső, abból jó és szép dohány sohasem lesz. Ha a learatott buzakalászatok

az eső megveri, ugy annak értéke legfeljebb kissé csökken; de ha a dohányt veri meg az eső, az teljesen értéktelenné válik.

Nagyon czélszerű, ha a dohánytelepen a kertészek közül egy mindig ott van, hogy szükség esetében a félszáraz dohányt fedél alá szállítsa.

Az eső multával ismét kihozhatja, vagy ha az eső huzamosabb ideig tart, akkor a dohánypajzában levő szergyekre helyezze el.

Néhány napi száritás után a dohányporékat feljebb kell kötni, nehogy a dohánylevelek hegye a földet érintse, mi nem volna hasznára.

A száritók legyenek oly helyen, hol a szélről legalább némileg meg legyenek védve; legjobb azokat körül keríteni nád kerítéssel.

Sok helyen az is megtörténik, hogy a dohányt 3, sőt 4 hétig is az állón hagyják, pedig ez a dohánynak kárára van. Ha például hirtelen eső jő, nem lehet gyorsan elhelyezni, meg 3-4 hét alatt annyira megszárad, hogy oly törékenynyé válik, hogy aztán épen szárazságánál fogva nem lehet gyorsan elhelyezni. Azért legjobb csak 4-5 napig hagyni a dohányt az állón s ezután a pajzában elhelyezni.

Midőn a dohányt félszáraz állapotban a dohánypajzában elhelyeztük, gondunk legyen, hogy a felagatás előtt levelei egymástól szétzedessenek; ennek elmulasztása, nagyon káros következményű.

A szabadon száritott dohányok között alig találunk első osztályut; míg az oldalt fűzött és árnyékban száritott, jól megérett és fonyasztott dohányok között igen szép szivarboríték leveleket, s első osztályú dohányt találunk.

Az árnyékban száritott dohányra nagy gondot kell fordítanunk, minden kaput és szelelő nyílást az első napokban nyitva kell tartani, csak a nap felőli részt kell elzárni.

Az első szedés természetesen a pajta legmagasabb részébe jut, azért a dohány felagatását ugy kell intéznünk, hogy a simítás-
 kor ahhoz könnyen hozzá férhessünk, s a simítást az első szedésnek kezdheszük meg. Midőn a dohány már teljesen megszáradt, nagyon óvatosan kell vele bánnunk, nehogy benne kárt tegyünk.

Nem lesz talán felesleges e helyen az amerikai száritás módjáról egyetmást elbeszélni. Az amerikai száritás mód a mi száritási módunktól annyira eltérő, hogy azt egy külön rövid megbeszélés tárgyává tesszük, s felelünk azon kérdésre is, vajjon ezen eljárás-módot egészen vagy csak részben fogadjuk-e el?

Amerikában nem török le a leveleket zölden a tőkéről, hanem az egész tőkét kivágják s átluggatva kifüggesztik; a megszáradás után a leveleket leszedik s annak rendje szerint külön osztályokba osztják. Ezen száritási módnak meglehetnek ugyan a maga előnyei, mindazonáltal nálunk nem alkalmazható, mert éghajlatunk teljesen különbözik Amerika éghajlatától. Nálunk megszáradnak a levelek a tőkén is, de nálunk, mérsékeltbb éghajlat alatt lakván, nem hiszszük, hogy a

levelek a nedvdús száron megszáradnának. A dohány izére nézve mindenesetre előnyösebb a tőkén való száritás, s az amerikai dohány kitűnő zamataját határozottan ennek tulajdonítják. A tőkén való száritás még a dohány súlyát is emeli. Az amerikaiak, különösen az északi részen, mesterséges hő mellett száritják dohányjaikat; tehát nem egy mint mi, a szabadban vagy nyitott pajzában. Ajánlatos volna, hogy dohánytermelőink a mesterséges száritási móddal kísérletet tennének, különösen, midőn dohányszüretünk későre esik. Miután a mesterséges hő melletti száritást már ismer-tettük, most nem bocsátkozunk annak részletezésébe; de miután eléggé fontos, még vissza-térendünk reá.

D. V.

A dohánytermelés és dohányipar Németországban.

Mindenki előtt ismeretes, hogy legtöbb dohányt Amerikában, a dohány hazájában termesztnek, a mely minőség tekintetében is olyan, hogy a többi föld-rész még megközelítőleg sem éri utól. Azonban minél tovább terjedt Amerikából kiindulva a dohány élvezése, annál inkább törekedtek azt mindenütt művelni. Amerika dohányzó népei hatalmasan törek-szenek arra, hogy földrészükhöz dohányszükségletét maguk fedezzék, mi azonban legalább a dohány minőségét tekintve, nem mindig sikerül. Földrészünkön a legjobb dohányt producálja: Török-, Orosz-, Magyar-, Német- és Franciaország, mely országokat azonban az amerikai Egyesült-Államok, Cuba és Brazília messze túl szárnyalják, sőt Német- és Franciaország a dohány-termelést illetőleg Japan, Peru és China mögött állanak.

Mindazonáltal a dohánytermelés Németországban sokkal jelentékenyebb, sem mint gondoljuk. A dohánynyal beültetett földek területe 21,800 hektár; ezen területen a két legutóbbi évben átlag 41,728 tonna dohány termesztett. Azonban még ezen jelentékeny mennyiség közelítőleg sem elégséges Németország dohányszükségletének fedezésére. Németország dohányszükségletének csak 60%-át képes saját maga fedezni, 40%-ot pedig a külföldről kénytelen importálni. A feldolgozatlan dohánylevelek, hulladékok és dohánycsontok bevitelének a kivitel fölötti fölöslege az utolsó hat év alatt átlag 27,583 tonnát tett. 45,428,000 márka értékben.

Ezen számok a leghathatósabban szólnak a dohányipar nagy jelentősége mellett, mely az 1882. év június havában

megjelent hivatalos statistika szerint 16375 üzletet foglalkoztat, melyek közül 15226 főüzlet, 1149 pedig melléküzlet. A főüzletekben összesen 110,468 személy volt elfoglalva és pedig 62,933 férfi, s 47,535 nő.

Nem lesz érdektelen elmondanunk, hogy Németország, mely országokból s mily mennyiségű dohányárut importál.

Az összes bevétel feldolgozatlan dohánylevelekben, hulladékokban és dohánykocsányban a német vámterület szerint tett:

	1882.	1883.	1884.
	Tonnában = 1000 kgr. netto.		
Bremából	15,477	16,800	20,117
Hamburg—Altonából	3,137	3,204	3,407
Osztrák-Magyar monarchiából	436	2,630	303
Németalföldről	6,309	6,500	6,561
Keletindiai szigetektől	347	233	268
Északamerika-Egyesült-Államaiból	2,652	2,898	3,068
Más országokból	503	437	525
Összesen	28,891	30,335	32,249

Németország főszállót tehát: Brema, Németalföld és Hamburg, de ezen három állam is külföldről szerzi be a dohányt, nevezetesen Északamerikából, Nyugatindióból, Java és Sumatrából, Columbiából, Venezuelából stb. Németország tehát dohányszükségletének $\frac{2}{5}$ -ét a külföldről kénytelen beszerezni s fizet érette évenként átlag 45 $\frac{1}{2}$ millió márkát.

T. Z.

Ferde közvélemény.

Gyakran halljuk ócsárolni rozszivarés dohánygyártmányainkat, pedig szivarés dohánygyáraink sok más országok ebbeli gyártmányaival kiállják a versenyt.

Mi, kik oly nagy inyencczek vagyunk, ugyszólván nem vagyunk jogosítva arra, hogy jó szivarokat és dohányt élvezzünk, mert valljuk meg, kissé nagyon is közönyösen viseljük magunkat a dohánytermesztés iránt. Pedig épen ebben rejlik a baj; mert a rozszivarés a termelésnél évről-évre szaporodik, s így nagyon természetes, hogy a gyárak szükségleteiket e silányabb termelvényből fedezik.

A kincstár a szivargyártáshoz szükségelt anyag legnagyobb részét méreg drágán szerzi meg a külföldről; de ezen külföldről szerzett anyag sem olyan már mint régeb-

ben volt; azután még külföldön is a szivarés dohányszükséglet oly nagy mérvet öltött, hogy saját szükségleteiket is alig képesek fedezni, s ebből következethetjük, hogy a finom minőségű vajmi kevés jut nekünk, és annak ára is oly magas, hogy a közhasználatra való beszerzése valóban lehetetlen. Sajnos azonban, hogy a külföldi termelők is már nem annyira tekintenek a dohány minőségére, mint inkább mennyiségére, miután jó hírnevük már úgy is megvan. Innen van az, hogy a kincstár, habár ugyanazon helyekről és ugyan olyan áron szerzi be szükségletét, mint azelőtt, még sem kap ma már oly jó minőségűt mint régebben.

Dohányszükségletünk rohamosan emelkedik; s fájdalommal jegyezzük meg, hogy honi rosszul termelt és kezelt dohányainkból vajmi keveset tudunk jobb szivarjaink gyártására fordítani, amiből önként következik, hogy a kincstárnak nagyon sok szivaranyagot kell a külföldről drága pénzen vásárolnia; pedig mennyivel jobb volna dohánytermelőinkre nézve, ha ez anyagot ők volnának képesek szolgáltatni.

Nem a mennyiségre, hanem a jó minőség producálására kellene törekedniök hazai termelőinknek, s ezt a dohány okserű kezelése mellett mily könnyen tehetnék; hisz' édes hazánk nagy részét a természet oly talajjal s éghajlattal áldotta meg, mely nemcsak Európa többi országaival, hanem Amerikával, a dohány hazájával, is kiállja a versenyt.

Elodázhatlan kötelességünk, hogy testtel s lélekkel oda hassunk, miszerint nemzetgazdaságunk ezen egyik, oly nagyon fontos életkérdésére több figyelmet fordítsunk.

Az okserű dohánytermelés valódi aranybánya. Nem kell tehát visszariadni a fáradságtól, a jó siker bőven fog kárpótolni.

Rosszul kezelt rozshajóinkról annyit irtam már, hogy tartok tőle, miszerint dohánytermelő közönségünk haragját vonom magamra, pedig erre egyáltalán nem töreksem, sőt ellenkezőleg dohánytermelőink úgy szellemi, mint anyagi támogatásáért esdek, mert csak is az ő érdekeikért küzdök, s csak is az ő támogatásuk mellett

Mikor a világhírű Blücher porosz tábornok meghalt, egy keletindiai utazót szólit meg a király:

— No mi hír otthon?
— Felség, Blücher tábornok meghalt. Bizony meghalt szegény!
— No, ne busuljon; válaszol a király, majd csak elpárizgat *) odafönt az égből az én felséges apámmal egy társaságban.

Óriási társaspapából szívják a dohányt a Kirgizek s kétségtelen, hogy ez a világnak legnagyobb pipája, mert körülte 5400 (ötezer-négyszáz) mértföld. Hogyan?! Hát úgy, hogy a Kirgizek lyukat vájnak a földben, a lyukat megtömik dohánynyal, paraszt tesznek rá s most aztán az egész társaság a lyukat körül-üli; kiki elővesz egy átfurt növényzárát, a dohány alá dugja és füstöl. Magát a földgömböt használják pipa gyanánt, a csillagos eget pedig valami czipra kupaknak tekintik.

— Uram, szól az orvos egyik pátienséhez, ön naponként tíz drb. virginia szivart füstöl

*) Blücher tábornok korának egyik legszenvédőbb dohányzója volt. Szerk.

tudok nekik hálás szolgálatokat tenni. Ne vegyék tehát rozsz néven, hogy ismét rozshajóinkról kell beszélnem, mert ezek ép oly jók lehetnének, mint aminő rozszak. Kell e bajon segíteni és lehet is, csak akarni kell. Ha jó dohányunk lesz, százszerosan fog hasznunkra válni. Kevesebbet kell majd a külföldről importálni; s ha kevesebbre lesz szükségünk, a kincstár is azon helyzetben lesz, hogy a legfinomabból fog importálni.

Ha jó dohányt termelünk, jobb gyártmányt is fogunk kapni, s ha okserűen kezeljük dohányainkat, jó minőséget is leszünk képesek felmutatni. A kincstár pedig bizonyára méltányolni fogja a jó árut, s mint illetékes helyről értesültem, a jobb minőségért már legközelebb nagyobb árat fog fizetni. Azt is merem állítani, hogy a legközelebbi árak megállapításánál a jobb osztályuakét emelni fogják.

Nincs jövedelmezőbb cikk gazdáinkra nézve, mint a dohány, megérdemli tehát, hogy behatóan foglalkozzanak termelése módjával, ne zárkózzanak el az e téren alapos tanulástól, s ne tanusítsanak iránta oly feltűnő közönyt.

A dohány jobb mivelésére ma már minden rendelkezésünkre áll, csak nem kell visszariadnunk. A dohányjövődéki központi igazgatóság főnökének gondoskodása folytán, ma már teljesen jó dohánymagot szerezhetünk be. Könnyen juthatunk műtrágyához is az orsz. gazd. egylet közvetítése mellett. Olvassuk néha-néha a »Dohány-Ujság«-ot, melyben nem egy érdekes cikk s hasznos utasítás jelenik meg a dohány okserű kezeléséről. A »Dohány-Ujság« létezése előtt még alig beszéltek a dohányról; a »Dohány-Ujság« megszüntette e némaságot, sőt ma már nagyon élénk beszéd tárgyává tette a dohány okserű kezelést.

Hogy sokaknak a dohánygyártásról való ferde véleményét, kik azt mondják: kiviszik a jó dohányt s rosszat hoznak be helyette, eloszlassuk, felhívjuk t. olvasóink figyelmét Kazay Rezső jeles munkatársunk által irt s a »Dohány-Ujság«-ban folyton megjelenő »A m. kir. dohányjövődék 1867-től 1884-ig« című közleményre, mely bizonyára el fogja oszlatni e ferde nézetet s

el, nem fél a haláltól? Hisze, az a roppant sok nicotin, mely mellére ülepszik, elégeti egész beszervezetét!

— Doctor ur, válaszol a pátiens nyugodtan, én tagja vagyok a halottégető egyletnek.

A rablóromantikában találkozunk persze Rózsa Sándorral is. A krónika ő róla jegyezte fel, hogy midőn egy alkalommal elfogatván, halálra ítéltetett, pipázva ment ki az akasztó-fához. Mikor az akasztásra került a sor, a vén gonosz csont pipáját az akasztófa tövébe támasztva, az emelvényre lép. A pribék s a mester körülfogja, de — abban a pillanatban lovas küldöncz látszik a távból. A kivégzés proceduráját egyelőre felfüggesztik. A küldöncz csakugyan »pardos«-t hozott.

Rózsa Sándor leszáll az emelvényről, fölveszi pipáját s fejszóvalva mondja:

— Tudtam, hogy addig teketoriáznak még velem, míg a pipámban a tűz kialszik!

II. József császár uralkodásának idejében történt. A császárnak egy kedvencz négere volt. Tagbaszakadt, hatalmas alak; nagyon

TÁRCZA.

Füstkarikák.

— A »Magyar Dohányujság« eredeti tárczája. —

Gyjtötte: R. I. L.

Az »Oesterreichischer Beobachter« című lapnak 1835. évi 108-ik száma sem érdektelen. Ezen lap ugyanis német fordításban közli II. Mahmud török császár azon rendeletét, mely szerint tekintettel arra, hogy »tisztességes pipagyűjtemény beszerzése nagyon költséges s egyébként is fölösleges: ezentul a vendégeknek pipávali megkínálása nemcsak meg nem engedetik, hanem az szigoruan meg is tiltatik. (1250. Silkid 26) — II. Mahmud szultán.«

Nem volt e rendeletnek semmi fogantatja, mert a törökök vendégeiket még ma is, alig hogy belépnek, a csibukkal kínálják meg s ezt visszautasítani még ma is a legnagyobb illetlenség és sértés.

Hogy a feledés fátyola örökre rá ne boruljon a Sandvich szigetek (Ausztrália) királyának egyik mondasára: ezt is megmentem a jövő számára.

épen ezért megérdemli, hogy figyelemmel olvassuk el.

Daróczy Vilmos.

A vetések állása és az ország mezőgazdasági állapota.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz a vetések állására vonatkozólag f. hó 8-ig beérkezett hivatalos jelentések a mezőgazdasági helyzetről a következő képet nyújtják:

Dohány. Az ország majdnem minden vidékén a termés satnya. Alföld déli részében a beállott esőzészre javult.

Buza. A felvidéken kevés kivétellel már ki van csépelve, sok helyütt az őszi vetés is megkezdett, melyet azonban a rendkívüli szárazság miatt alig lehet folytatni. A dunántúli megyékben a cséplés befejeztetett. Az Alföld északi részében a szántás-vetési munkálatok a nagy szárazság folytán igen kis mértékben, s csakis ott, hol eső volt — mint Heves, Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Szabolcs-megyében — eszközöltetnek. Az Alföld déli részében a szántás a buzaföldeken kezdetét vette. Az erdélyi megyékben a buza cséplése mindentűl folyamatban van.

Rozs. Az ország minden részében a rozs cséplése befejeztetett, a tarló forgatása folyamatban van, az őszi rozs vetése helyenkint megkezdett.

Árpa. Az árpa cséplése a dunántúli megyékben, az Alföld északi és déli részében, sőt nagyrészt az erdélyi megyékben is befejeztetett, a felvidéken még folyamatban van, a tarlót ugarolják.

Zab. A zab is az ország minden részében kicsépleltetett. Bihar, Heves és Szatmár megye kivételével. A felvidéken a zabtermés értékét a rekkenő hőség nagyon csökkentette.

Repce. A felvidéken jobbra el van vetve, de hiányosan, vagy egyáltalában nem kelt ki, úgy hogy több helyütt ki kell szántani. A dunántúli megyékben helyenkint már el van vetve, az Alföld északi részében pedig nagyobb részt szintén, de Szabolcs és Szatmárban a kikelt repcét részben a bolha, részben a szárazság pusztítja s ezért több helyütt ki kell az szántani, Alföld déli részében a repcevetés nagyrészt befejeztetett, Bács-Bodrog és Torontálmegyében, hol eső érte, szépen kikel.

Tengeri. A felvidéken száradt, apró csöví a tengeri, a fejletlen szem csak most indult érésnek és szűk termés várható, annyival inkább, minthogy néhol az eső már későn érte. A dunántúli megyékben a nagy forróság folytán összeszáradt, gyenge termés ígér, Zalában, ahol eső érte, jó termés remélhető. Alföld északi részében általában csakis

rossz termés várható, mivel a nagy szárazság miatt a cső szem nélkül maradt, sőt a száraz nagyrészt cső nélkül állanak, de Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegyében az esőerte területeken gyors fejlődésnek indult és javult. Alföld déli részében Békés, Csongrád- és Temesmegyében a tengeri selymi a szárazságot, általában rövid csöví, Bács-Bodrog-, Csanád-, Krassó-, Szörény- és Torontálmegyében, ott, hol eső volt, kissé javult. Az erdélyi megyékben általában megkésített és sok meddőn maradt, az utóbbi száraz időjárás itt is hátrányosan befolyásolta és alig várható közepetértes, mert még sok helyütt csak kedvező időjárás mellett remélhető teljes érése.

Hüvelyes vetemények a felvidéken betakarítás alatt vannak, rosszul fejlődtek, a szem szorult és apró. A dunántúli megyék közül Vas megyében a borsó csekély eredményt ígér. Zalában a babot szedik, nem nagyon biztató eredménnyel. Alföld észak- és déli részében a későbbiek gyengén fizetnek; Bihar, Szabolcs és Szatmár megyében a bab igen gyenge termést hozott. Az erdélyi megyékben általában kielégítőnek mondható az eredmények szerint a termés.

Kender és len. A felvidéken a kender jó termést adott, feldolgozás alatt áll. Alföld déli részében a kender az áztatóból ki van szedve, a már kiszáritottak feldolgozása serényen folyik, minősége jó. Az erdélyi megyékben közepes az eredmény.

Burgonya a felvidéken és a dunántúli megyékben apró gumóju silány termést ígér, csak a hol eső érte, indult kedvező fejlődésnek. Alföld északi és déli részében a korai kiszedett, gyenge termést adott, a késői apró maradt s az eső hiánya folytán nem fejlődhetett. Az erdélyi megyékben átlag közepeni aluli termést adott és sok helyt rothad.

Répa. A felvidéken és a dunántúli megyékben általában fejlődésében, visszamaradt, levele fonyadt, silány termést ígér, a hol esőt kapott felüldült. Az Alföldön, a hol esőt kapott, ott fejlődésnek indult, másutt azonban fonyadt s átlag csak gyenge termést ígér. Az erdélyi megyékben szinte csak közepeni aluli termés mutatkozik.

Mesterséges takarmány. Az eső hiánya ország-szerte érezhető. A felvidéken és dunántúli a lóheré hibás, ritka, a második kaszálás gyengén fizet. Alföld északi részében az eső a luczernára, lóherére és csalamádéra jó hatással volt, más helyt kisült. Alföld déli részében a maghere gyengén fizet. Az erdélyi megyékben a termés átlag jó közép.

Természetes kaszálók. A felvidéken a sarju lekaszálatott az eredmény minőségre igen jó, mennyiségre gyenge. A dunántúli megyékben csak kevés, az alföldön csak a laposabb helyeken van sarju. Az erdélyi megyékben a szénatermes mennyiségileg jó

— Köszönöm, kegyelmes ördög úr, nem szoktam tüzet enni!

(Notabene, a nép azt hitte, hogy ez az ördög s most — ozonnáját fogyasztja.)

Két úri ember ül egymás mellett; az egyik nő, a másik nőten. A nő:

— Barátom! Valahányszor így látlak, a kényelemben, hosszuszárú pipád bodros füstjének közepette, gyakran megirigylem sorodat! Hej, az a nőtlenség mégis csak gyöngyvet!

A nőten:
— Testvér! A dohányos embernek a pipa a felesége; mert a pipa épen olyan mint az asszony: Gyengédnek kell vele bánni, jól meg kell huzni, nem szabad kölcsön adni, szépen kell fölcizcomázni és ami a földolog (az asszonynál is) időnként jól ki kell verni!

Az aca a fiát a szivarozáson csipte meg. — Micsoda?! Fiam! Te már szivarozol?

Tyűh, aki áldója van, oszt még hozzá ilyen büdös szivart?! Hiszen a szomszédba elérzik ez a büdös szag!

— De kérlek, édes apám, tévedés lesz a dologban, hiszen a te szivarjaid közül gyujtottam rá!

közép, minőségileg csak kivételesen volt kielégítő, a sarjutermes kedvezőnek ígérkezik.

Legelők. Egyes megyék kivételével, hol eső volt, az egész országban gyöngék és kopárak.

Szóló az egész országban aprózemű maradt, az eső még sok helyt segíthetne, a felvidéken gyenge, a dunántúli megyékben csak kevés, az Alföldön helyenkint közepeni felüli termést lehet várni. Az erdélyi megyékben fejlődésében hátra maradt, helyenkint már érni kezd.

Gyümölcs. A felvidéken igen csekély termés várható. Az ország többi részében is igen kevés gyümölcs van, a mi van is, sárgás és idő előtt lehull, csakis a szilva az, melyből az Alföld északi részében és az erdélyi megyékben bő termést mutatkozik.

Állategészségügyi állapot az egész országban általában kedvezőnek mondható.

A gazdasági helyzet.

Az orsz. magyar gazdasági egyesület pártfogása alatt álló Szávost Alphons cég alább kivonatolt körlevélét, — melylyel már napilapjaink is foglalkoztak — az érdeklődő gazdaközönség figyelmébe ajánljuk.

A körlevél első része a jelenlegi válságos gazdasági helyzettel, a 30 év óta folyton tartó áreséssel foglalkozik s abban találja okát, hogy a civilizált világ a megkönnyült forgalom által csábítva, mindenben többet termelt, mint a mennyit fogyasztani bírt, hogy a gyártmány és fogyasztás közti egyensúlyban megdőbentő zavar jött létre, hogy mezőgazdasági termékeikkel a legtávolabbi világrészek is elárasztották piacukat, hogy ennek következtében az árak alá lettek nyomva s így a verseny a mezőgazdaságot és ipart sok olyan vidéken tönkre tette, a hol az máskülönbön virágozhatott volna.

Kétségtelen azonban az is, mondja a körlevél tovább, hogy ezen viszonyoknak ismét meg kell javulniuk s az ily hosszú ideig megzavart egyensúlynak ismét helyre kell állani. Amerika és India szűk földje a rablogatódzkodás folytán egyre fogy, kevesebb lesz a hozam — az árakat nyomó felesleg. Gyárosaink egy része az öldöklő konkurrenczia folytán a munkát beszüntette, a tenmaradó solidabb elem pedig a czukorgyárak példája szerint arra törekszik, hogy az árakat emelje, szilárdítsa, a mi az akként alakult viszonyok között bizonyára

Reggel van. A férj fölkel s finom czélzást akarván tenni közelgő névnapjára, eképek szól:

— Kedves feleségem! Azt álmodtam az éjjel, hogy névnapom alkalmával kétszáz darab igen finom szivart vettem! S úgy örvendtem annak, hogy no?

— Édes férjcském, — szólal meg az asszony, miközben a reggelit az asztalra helyezi — fektüdj le újra és álmodd meg azt is, hogy honnan vegyem hozzá a pénzt?

Egy öreg úr szivart válogat a tőzsdében. Közben-közben egyet zsebébe csuszat. A trafikós nő észre veszi:

— Uram! Volt ön már büntetve?

— Nem, miért kérde?

— Nem szégyenli magát vén napjaira szivart lopni?

— Kérem, fiatal koromban sohasem értek rajta!

Egy világi albumában olvastam a következő sorokat:
»A rossz társaság olyan mint a pipafüst. Nem lehet benne sokáig időzni, anélkül, hogy ránk ne ragadna valami illatból.«

elérhető is leendő. Mindezek mellett a termelő közönség nálunk eddig elhanyagolt ágra is kezdi kiterjeszteni figyelmét s épen a czég kezdeményezése már ez idén is tekintélyes mellékkereseti forráshoz jutatta a közönséget a vadon termő gyógynövények gyűjtése és bevásárlása által, mely természetesen ágat annak idején az érdeklődők figyelmébe a gazdasági lapok is melegen ajánlotta volt.

A helyzetet ekként megvilágítván, s feltüntetvén annak lehetőségét, hogy a vizonyított konszolidálása következtében tavaszszal áremelkedés várható — ajánlja tehát a jelenlegi nyomott folyó áron történendő zárlatok eszközlését, hogy a helyzet előnyeit kihasználva, jövő gazdasági szükségleteit olcsón szerezhesse be, s határozott megakarítást eredményezhessen.

A körlevél másik része a terménybizományi eladás előnyeivel foglalkozik, s azon körülményekből indulva ki, hogy a buza-vásár már is igazolni látszik a fent kifejtett nézeteket, a mennyiben a buzaárak június óta fokozatosan a la hausse emelkednek s feltehető, hogy a javulás tartós leendő, azoknak, kik a jelen árak mellett eladást tenni nem óhajtanak, a kész árak beraktározása által a jobb árakra való spekulációban történő résztvételt ajánlja, kiemelve, hogy ilyen, a czégnél beraktározott árakra rendes folyó kamatláb mellett az áru $\frac{3}{4}$ értékéig előleget szolgál, mi által a kedvezőbb jegyzés nyugodtan bevárható, a rohamos kínálat pedig korlátozva leendő.

A körlevél utolsó része a helyi eladások nagy hátrányaival foglalkozik, mely okból a czég indítatva érzi magát, hogy rábirja a közönséget, miszerint áruikkal a főpiacot keressék meg, mert valamint az ókrót vásárra kell hajtani — ugy idő, fáradság és pénz, valamint a közben nyereszkeskedők által elharácsolni szokott haszon megkímélése szempontjából ugyanez teendő a termékkel, valamint az árucikkal is, mert ma már csupán a főpiac azon tér, hol helyes, czélszerű és kereskedelmi szellemben történő értékesítés folytán a gazda saját számára takarítja meg azt az üzleti hasznot, a mit a nagyon hátrányos helybeli eladások, a vevő külön fáradozásai, külön felszámított költségek, a közben megbizottak utazási és eljárási díjai extra üzleti kiadások és más egyéb felszámított tételek fejében természetesen leveszít. Rövid párhuzamot vonva pedig a vidéki szenszál és a bizományos között, kifejti, hogy míg amaz nyereszkeskedési szempontból tehát a lehető legolcsóbban vásárol, a bizományos a közös érdekből kifolyólag épen a lehető legmagasabb áron értékesíti, hogy bizalmi missziójának is megfelelően emelje a forgalmat, és ez által biztosítsa saját egzisztenciáját, a mi épen forgalmán alapul.

A dolgok ilykép történt megvilágítása után pedig nem kélti a czég, hogy a gazdasági közönség az itt nyújtott módozatok előnyét, hasznát átérzei és szívesen fogad a központban egy oly összekötést, mely terményeit a legjobban értékesítve, megkíméli számára a közben nyereszkeskedők hasznát s üzleti

jelentései által a „au courant” tartva azon kellemes helyzetbe hozza, hogy a vizonyoknak meg nem felelő rossz eladást nem tehet, s szorultságban is kiaknázhajta maga részére a főpiac nyújtotta előnyöket.

Tudósítások a dohány állásáról.

Fölkérjük lapunk t. barátait és olvasóit, hogy a dohány műveleteiről, a dohány állásáról, fejlődéséről stb. minden vidékről szíveskedjenek bennünket koronként értesíteni, hogy így olvasóink tájékozva lehessenek az egész hazai dohánytermelés felől.

Pa.-Görögtanya, Hajdu-Böszörmény mellett 1886. szeptember 1-én. A mint már július 15-iki tudósításomban is jeleztem, az itteni dohány fejlődésnek indulását, ma határozottan állíthatom, hogy akkor kifejezett reményem és várakozásom teljesen valósulva lett. A dohánylevelek egy része, a kedvező időjárás folytán szépen beszáradva, a dohánypajtába aggattva, — másik része pedig a szárítón már félig elkészülten, elég világos és kézzel fogható bizonyosságot tesz erről. A mi pedig, később ültetett dohány künn van a földön és letérésre vár, az minden tekintetben, ugy minőség-, mint mennyiségre nézve nem csak megállja helyét, — de valószínű, hogy kedvező száradási időjárás mellett, minőség tekintetében az első helyet küzdje ki magának. A mint tehát az előadottakból könnyen megérthető, a minőség igen szép, — de a mennyiség tekintetében sem lehet panasz, mert az eddig betakarított dohány kat. holdja adott, — többnyire 6 méteres zsinórok — váltakozva 300, 350, 370, sőt egyes esetekben 400 füzérrel felül is — egy füzér sulya kevés kivétellel 4 kilóra becsülhető. De a mi különösen és főleg megjegyzésre méltó, hogy a dohánylevelek egyes levelek kivételével tökéletesen épek, azokon sem a kabócza evése, sem a szél törése nem látható.

Tisztelettel *Kálay József.*

Vegyések.

A mezőgazdaság terén ma napság, a gazdasági gépek nagy szerepet játszanak, ugy annyira, hogy azok használata majdnem nélkülözhetlenné válik. Így tehát gazdáink utalva vannak, hol egy, hol másféle gépet szerezni.

A választék elegendő nagy; hazai gyártmányaink is elegendő tökélyre vitték.

De itt e helyen el nem mulasztatom, gazdáink becses figyelmét különösen, az Mc Cormick gyártmányaira a legmelegebben felhívni.

Ezen czég leleményessége a ne továbbjárt érte el, és különös figyelmet érdemel. Mint a bécsi Landwirtschaftliche Zeitung írja: e hírneves régi czégnél arató és magánkötő gépe mint teremő és építője az első munka képességű arató gépek, kétségtelen az amerikai Cyrus Mc. Cormick érdeme aki azokat 1831-ik évben legelőbb kísérlete meg.

Annak alapján kezdődött meg később a különleges gyár a Mc. Cormick Harvesting Machine Company in Chicago az arató gépek építéssel és folytatja azt a mai napig nagy tökélyvel.

Kétségtelen e gyárnak érdeme, hogy az, mintául szolgáljon az összes más gyárakban készült arató gépeknek.

És dacára annak, hogy a gyártmány csak is Chicagoba készül, de azért egész Europa, észak és déli Amerika, ugy mint Afrika, Ausztráliába stb. semmi más aratógép oly előnyösen nincs bevezetve mint a Mc. Cormick-féle arató gépek. Nagyon messzire vezetnek elősorolni azon felette nagy sikert, mit e gyártmányok elérték; a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy mennyire közkedvelt és sikeres e gépeknek kitűnősége, hogy a Mc. Cormick Harvesting Machine Company-nál Chicagoban 1884-ik évben magában 56000 darab aratógép készült és el is adatott.

E világhírű gépgyárnak megbízottja az előnyösen ismert Müller Emil czég, Magyarhon és a mellék tartományok vezérügynöke, Váci körut 76. sz. Budapesten. A Gazdasági Lapok szept. 19. 37-ik sz. is megemlékezik az ezen magánkötő arató gépeket tekint kísérletéről, p. pósi Herczfelder Manó birtokán. A nevezett lap a többek közt azt mondja, ennél szebb munkát már képzelné sem lehet.

A „Tarna-Mérai Gazdaság.” Tarna-Méran egy pajtát épített az Exsiccator-raktártól kért tervrajz után és ezt egészen Exsiccátorral rendezte be.

Minő eszközökkel gyakorolhatunk befolyást hízó állatoknál a hus és zsír közötti arányra? A növedék-állatoknál a húskepződésre befolyással bíró eszközöket a takarmányozás és tartás képezik, még pedig a takarmányozás annyiban, hogy ebben szükségű kell lenni bizonyos meghatározott mennyiségű proteinnak, melyből egyedül képek az állatok húst fejleszteni, de egyúttal kell lenni az előbbieknél közepes arányt képezve szénhydratoknak is. Lassan fejlődő állatoknál a hustermelés inkább áll a takarmány befolyása alatt, mint a koránfejlődőkénél és viszont. Miután ismert dolog, hogy gyakorlás által az izommennyiség szaporodik, nem valószínű, hogy a mozgás befolyást gyakorol az állatok hús mennyiségére. Ha idősebb állatoknál hizlalunk, ezeknél a szó szoros értelmében vett hús mennyiségű a hizlalás folytán nem növekedik, ha csak nem oly elcsigázott állatokról van szó, melyek izmai nagyon lefogytak. A normálisban kinőtt állatra főleg csak zsirt hizlalunk rá, hogy mennyit, azt szabályozhatjuk a hizlalás hosszabb vagy rövidebb tartama és intenzitása által. A tapasztalás azonban minden kétséget kizárólag megmutatta, hogy az oly állatok, melyeknek fiatalabb korukban nem volt módjukban valamivel nagyobb zsirmennyiséget szedni magukra, hanem izmaik ugyiszólván minimális mennyiségű zsirt mellett fejlődtek, később ha teljesen kinőttek, akármily bő alkalmuk lesz is a zsirképzésre, sohasem fognak oly zsirralt átszótt húst adni, mint ha fiatal korukban is jobban takarmányoztatván, módjukban volt zsirt fordítani fejlődésükre. Az előbbi esetben a zsirt nem az izmok közé fog szövődni, hanem főleg a belekre és a vesék körül rakódik le. Ha tehát az a főcélunk, hogy zsirralt átszótt húst kapjunk, okvetlenül fiatal és még növedkedésben levő állatokkal kell elkészítenünk a piacra, annál is inkább, mert csakis növedkedésben levő állatoknál számíthatunk a szó szoros értelmében vett hustermelésre; a növedkedő állat a tulajdonképi hustermelő. Hogy ennél tekintélyes mennyiségű húst érjünk el, s a zsirrállományt inkább hátrébe szorítsuk, először is fejlődésére bizonyos időt kell adnunk, többet vagy kevesebbet a szerint, a minő az állat természete. A húsfejlésnél tehát kezdetben többé kevésbé mértékelt kell tartanunk abban, hogy túlságos mennyiségű zsirfejlésztő takarmányt ne etessünk, s csak ha az állat fejlődését már bizonyos mértékig befejezte, akkor dolgozunk erősebben zsirra intenzív hizlaló takarmánnyal.

Folytatása a mellékleten.

Az éves eselések felmondási, szegődési idejének megállapításáról Pestmegye alispánja szabályrendeletet bocsátott ki, melyet a belügyminiszter megerősítve, közzététel végett visszaküldött a megyébe. E szabályrendelet főbb pontjai a következők: A juhászok felmondási ideje az október hó 26-án, azaz Demeter napján déli 12 órákor kezdődő szolgálati időt megelőző két hónap, vagyis aug. hó 26-ára és a többi éves eselések felmondási ideje, azaz újév napkor déli 12 órákor kezdődő szolgálati időt megelőző két hónap, vagyis november hó 1-jére állapítatik meg. Az így megállapított szolgálati idő utolsó két hónapja előtti időben a gazda semmiféle körülmények között sincs jogosítva szolgáltat-keresés céljából elbocsátó levelet kiszolgáltatni, vagy cselédjének szolgáltatkeresés céljából való eltávozását megengedni s a mely gazda ez ellen vét, 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetését, behajlatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetettik, az elbocsátás pedig érvénytelennek tekintetik. Azon gazda, ki elbocsátó levél nélkül cselédet fogad, 2 frttől 25 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik. A mely cseléd a szolgálati év első napján szolgálatba be nem áll, szőkevény cselédnek tekintetik.

Dongakivitelünk örvendetes mérvben kezdli utját Fiumén át venni. Mig ugyanis 1876-ban a kivitt dongamennyiségből Fiumén át csak 11,63 millió donga vette utját, s Triestben át 34,62 millió, a következő években Triest oly gyorsan vesztett e mennyiségből, hogy 1883-ban csak 15,4, 1884-ben 11,4 és 1885-ben pedig a kivitt 50,70 millió dongából már csak 10,59 millió drb vette erre utját, 40,41 millió drb Fiuménak ment. A kivitel leginkább Franciaország felé veszi utját, mely emelkedő igényeivel, állandó megrendeléseivel a legbiztosabb fogyasztó. A mi a donga behozatalt illeti, az igen csekély, átlag 14,000 métermázsára tehető.

A hordó dongák bevitteli vámkérdése Svajczba nagy agitáczióknak képezi pro és contra tárgyat. A védvamosok mint tudvalévő, a dongabevitteli vám tetemes emelésén munkálkodnak, sőt Bern kanton e tárgyban kérvényezett is a szövetségi tanácsnál. A dongafogyasztók, természetesen, kik az ily rendszabállyal érzékenyen süjtának, élénk ellenagitációt kezdenek kifejezni s petíumon dolgoznak, melyben a szövetségtagcsatló a régi vámkor érvényesítését kérelmezik; oly indoklással, hogy a nehezített dongabevitel a külföld már is érzékeny versenyt ez iparágban csak öregbíteni. E küzdelem kimenetele tekintettel szlavoniai dongakivitelünkre, reánk nézve föltölte nagy érdekekkel bír.

A tehének elapasztására készítsünk diófa-levél forrázatot s azzal hidegen mossuk meg naponta kétszer háromszor a tehén tőgyét, de legalább 4—6 percnyi ideig. Ezenfelül pedig, ha gyors eredményt akarunk elérni, egyidejűleg reggel és este a torrázatból $\frac{1}{2}$ litert adjunk is be a tehéneknek. Természetesen az eszközt csak oly tehéneknél szabad alkalmazni, melyeket egyáltalán nem akarunk többé fejni, hanem pl. hizóba állítunk stb.

A tejszállítási díjtételek módosítása. A m. kir. államvasutak helyi díjszabásának VII. pótlékában foglalt 12. sz. kivételes díjszabás f. évi szeptember hó 1-től kezdődött érvénynyel következőképen módosítottik: »Tej után gyorsárként szállítva, fuvarleveleinket

legalább 100 kg. feladása mellett a m. kir. államvasutak összes állomásairól Budapest-személypályaudvarra következő díjtételek alkalmaztatnak: a) 140 kilométer távolságig kilométer és 100 kgkint 0,6 krnyi egységértel, 100 kgkint 4 kr. kezelési illeték és 7% szállítási adó hozzászámításával, legfeljebb azonban 76 krnyi összadíjtétel 100 kgkint. b) 140 kilométernél nagyobb távolságoknál kilométer és 100 kgkint 0,45 krnyi egységértel 100 kgkint 10 krnyi kezelési illeték és 7% szállítási adó hozzászámításával. Ha 100 kgnál kisebb súly adatik fel, a szállítási díj jelen kivételes díjszabás alapján 100 kgnyi súlynak alapul vétele mellett mindaddig számíttatik, míg a tényleges súlyért esedékes díjszabás szerű illeték olcsóbbnak nem mutatkozik. Tetszés szerinti mennyiségben üresen visszamenő tejes edények után, gyorsárként szállítva, az A) osztály díjtételei számíttatnak. A tejküldemények, valamint az üresen visszamenő edényekért fizetendő illetékek bérmentesítendők.

A gőzekék rövid korszaka máris lejárt. Ezt újságolják angol gazdasági szaklapok, melyekben említik tétetik a Proctor-féle gőz-szögépekről. A gőz-szögépeknél csak négy lóerőre van szüksége és naponta 5 acre képes jól felásni. (Egy acre = 1120 □) A géphez két munkás igényeltetik; a napi szénfogyasztás 3 q. vízhozóra elég egy fuvaros 2 lóval. A beszerzési ár 6000 frt. A gép súlya mindentől 80 q. A gőzek csak 6 acre földet képes felszántani s igényel 5 munkást, naponta 15 q. szent, s a vízhozóhoz két fogatot. A beszerzési költség minimaliter 24,000 frt. A gép súlya 500 q. S e mellett a föld csak szántva lesz és nem felásva. Ily összehasonlított adatok mellett nem csoda, ha az angol gazdák a gőz-szögépről valóságos entuziaszmmal nyilatkoznak.

Mauthner Ödön, ismert, jóhírű magkereskedő most bocsátotta ki öszi árjegyzékét a szokásos dús tartalommal. A cég, melynek üzleti helyisége Budapesten, korona-herceg-utca 18. sz. alatt van, kívánatra ingyen megküldi az árjegyzéket. Egyuttal megjegyezzük, hogy az említett cég kifogástalan minőségű, utolsó termésű gazdasági magvakat a legjobb árakon vásárol, az eladó magból a mennyiség megjelölése mellett mutatvány küldet hozzá.

Magyarországon vásárolt a török kormány hadseregbeli lovakat. Mint Temesvárról jelentik: Scheffki török őrnagy ez elmúlt héten oly czélból tartózkodott Temesvárt, hogy kormánya részére nagyobb mennyiségű lovat vásároljon be a környéken. Nem első eset ez, hogy a külföld itthon keresi tel hires lóanyagunkat, de mennél gyakrabban ismétlődik, annál szívesebben regisztráljuk.

Igen jó baromfiakarmány az alábbi, melyet a mecklenburgi kisgazdák már ösziök óta használnak azon czélból, hogy tyukjaik jobban tojjanak. Két rész főtt és szétzúzott burgonyát, két rész korpával (legjobb a buza vagy árpakorpa) s ugyanannyi kenyérsztyával keverve, kenyérfésztyét besavanyítanak s a kenyérhez hasonló alakot adva neki. sütséskor szintén beteszik a kemenczébe, ügyelve azonban, hogy nagyon meg ne keményedjék. Ebből a baromfiának a rendes takarmányon felül naponkint adnak egy keveset, sőt egészen el lehet vele tartani őket. Az ily módon etetett baromfi egészen yáron át tojik. Lehet, hogy az élesztő, meg a korpa, de egyuttal a szintén kisütött, tehát nedveségtől megfosztott burgonya is együttesen járulnak az eredmény

előidézéséhez. Ismeretes dolog különben nálunk is, hogy a tyukok időről-időre örmest eszik a kenyérfésztyét s az jót is tesz nekik.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium összeállította a **főbb termények ez idei aratásának eredményét és pedig meyenként is részletezve, holdakban és métermázsákban kiszámítva.** A következőkben közölhetjük a végeredményt azon megjegyzéssel, hogy az eredmény összeállításában néhány felsőmagyarországi megye termékimutatása még nem szerepel, mivel ott a cséplés még nincs befejezve.

Őszi és tavaszi buza: learattott egész Magyarországbau 4.803,663, — 1,600 négyzetleges hold. (1885-ben 4.763,106 és 1884-ben 4.781,051 k. h.) Átlag termert egy holdon az idén 5,92 métermázsá buza (1885-ben 6,53, 1884-ben 6,02 mm.) Összesen tehát az idén 28.449,969 mm. (1885-ben 31.109,050 1884-ben 28.722,844 mm.)

Őszi és tavaszi rozs, kétszeres: learattott egész Magyarországbau 2.262,173 k. h. (1885-ben 2.287,842, 1884-ben 2.265,666 k. h.) Átlag termert egy holdon az idén 5,04 mm. (1885-ben 5,37, 1884-ben 5,62 mm.) Összesen tehát az idén 11.401,901 mm. (1885-ben 12.284,902, 1884-ben 12.738,462 mm.)

Őszi és tavaszi árpa: learattott egész Magyarországon 1.814,764 k. h. (1885-ben 1.817,632, 1884-ben 1.729,847 k. h.) Átlag termert egy holdon az idén 4,80 mm. (1885-ben 6,74, 1884-ben 6,10.) Összesen tehát az idén 8.707,927 mm. (1885-ben 12.250,553, 1884-ben 10.554,828.)

Zab, tönköly: learattott egész Magyarországon 1.838,904 k. h. (1885-ben 1.810,893, 1884-ben 1.735,311 k. h.) Átlag termert egy holdon az idén 4,95 mm. (1885-ben 4,73, 1884-ben 5,17 mm.) Összesen tehát az idén 9.101,212 mm. (1885-ben 8.572,939, 1884-ben 9.149,780 mm.)

Őszi és tavaszi repce: learattott egész Magyarországbau 189,106 kat. hold (1885-ben 165,235, 1884-ben 186,064 k. h.) Átlag termert egy holdon az idén 3,25 mm. (1885-ben 3,01, 1884-ben 3,70.) Összesen tehát az idén 614,418 mm. (1885-ben 497,845, 1884-ben 688,937 mm.)

A kimutatásból látható, hogy bár a mult évihez képest a búzával bevett terület valomivel szaporodott, még mindig mintegy 20,000 k. h. termelési redukció sinyli az 1884-ben beállott árcsökkenést.

A kimutatott közel 6 métermázsás átlagos termést a felső-magyarországi néhány megye silány termése valószínűleg némileg még redukálni fogja, s akkor az idej termést még, a mindig inkább optimisztikus irányú hivatalos kimutatás szerint is, az 1884-iki terméssel mintegy 300,000 métermázsával a tavalyinál pedig 2.600.000 métermázsával tehetjük kevesebbre.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter, Bernstein Antal, dohánybeviteli hivatali kezelőt, II. oszt. dohánybeviteli felelősvé; továbbá Faulhaber Oszkár, Bóka Ede és Kleebergi Strohmayer Oszkár, dohánybeviteli hivatali III. oszt. kezelőket II. osztályú kezelőkke:

Szerkesztői üzenetek.

Mandel testvérek. Hogy áll a dohány Peterd, Marján, Dózsan? — Z. H. Sámszon, R. J. Sekind. Miért a mely hallgatás? Van még történi való dohány? — K. J. Ohat. Hogy áll a dohány? — Sz. Ö. Verpelét. Nagyon szivesen venném becses értesítést a dohány állásáról. — K. S. Debreczen. Margitán hogy állnak a dohányok? — Ambrus gazda. Kis-Orosz. Nagyon szeretnék már egyszer jót hallani. K. J. Görög-tanya. Hol mara da közlemény? — Kl. Öz. Tiszta-Roff. Gratulálók. Rólam egészen megfeledkezett, közleményét várva várom. — Debreczeni beváltó hivatali kezeléség. Kérnék egy kis tudósítást a dohányállásáról. — Szolnok. Dohánybeviteli kezeléség. Kérnék egy kis bő értesítést a dohány állásáról. **Nyiregház, Szeged.** Arad dohánybeviteli kezeléseitől kérnék egy kis tudósítást a mag állásáról.

Budapesti kiállítás

Uj iparj megnevezés, hulladékok és melléktermékek értékesítése, nagyban termelés és versenypolitikát.

WEIL és FISCHER

vegyszeri kátrány termékek, karbolsav, karbolsavas méz, **karbol-oleum, köfedélemmez és faozement-tetőzés**

GYÁRA.

Budapesten, külső soroksári-ut 9067.

CARBOL-OLEUM

legolcsóbb díóbarna fatelítő szer, **zindely-tetőkre, kerítés-szekre és gazdasági eszközökre**, melynek használata folyton elpusztíthatatlan tartósságot nyer a fá, a mázolás akár ki végezheti.

A carbol-oleum ára :

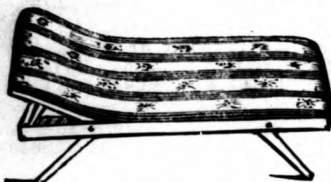
hordókban 100—200 kgrmig	20 kr.	} kilo-gramm } monkin
100 kgr. kisebb edényekben	22 " "	
5—10 kgr. próbaküldemények bádog szeleczében	25 " "	

ajánlja egyszersmind **vörös, zöld és pala-barna kátrány-festéket zindelytetők mázolására.**

Gyártmányairól árjegyzéket és használati utasításokat ingyen és bérmentve küldenek.

Osztrák-Magyarországban szabadalmazott

vendég - ágyak.

Minden háztartásban nélkülözhetlen a **vendégágy-matrác és párnával** 180 cm. hosszú, a lábak a matrácba hajthatók és mint rendes matrác is használható.

Ára 7 forint.

2 darabba összehajtható 10 forint; 95 centiméter helyet foglal el.

A fenti ágyak kemény fából készítettek és d'afriqueal kitöltve erős szövettel bevonva. Ruganyos matrácok legjobb amerikai szerkezet 6 frt. kárpitozva 12 frt. Megrendelések a szabadalom tulajdonosánál és készítőjénél.

Kürty J. asztalosmesterhez, vagy Steiner L. kárpitoshoz

Budapesten, stáció-utca 1. sz. alá intézendők.

Utánvét mellett bárhová.

Pis Miklós kötélgyáros

raktára: Budapest, Marokkói-utca 2. sz.
gyár: Ujpest, fő-ut 85-dik szám.
Ajánlja a legfinomabb magyar kenderből dusan felszerelt raktárát, ugymint:

dohány-zsineget, géphajtókötelek, ugyszintén hajóhoz **kátrányos kötelek,** felhuzó- és hajó-kötelek, kipróbált jóssággal, melynek megbízhatóságáért jótállás vállalatik.

Továbbá: szálló-taposó-zsákok, gépkender, tisztító- (kőc) (cepű), felhuzó gép-gurtai, elsőrendű kender-tömfonat és különben mindenemű kötélgyártmányok gazdasági czelokra, a legnagyobb választékban.

Kívánatra küldhetek mintát bérmentesen.

!!! Magyar ipar !!!

PLATIN-MÁZOLÓFESTÉK.

Bir azon tulajdonsággal, egy rendkívül keménységet és tartósságot elérni, a legnagyobb száraz meleglet megtűrni, érzéketlen a sav és légzés iránt — vaspléh, cinkpléh, fakészleteket a szabadban, ugymint a kőfalakat az idő befolyásától megóvni; a tartósság kétszeres. de sőt háromszoros nagyobb, mint más közönséges olajfestésnél; ezen festékek, vas utak, gépgyárok, légszesz-intézetek, czukorgyárok, serfűzők és építkezési vállalatoknál előnyvel vétetnek igénybe.

Rometsch és társa

Ujpest.

Megrendeléseket elotogd a központi képviselőseg **Dávid Károly és fia**
Budapest, Nádor-utca 4. sz.

!!! Magyar ipar !!!

MISKOLCZY S. és TÁRSA

Budapest, vaczi-körút 55. sz.

Szállitható gazdasági vasutak.

A legjobb és legolcsóbb szállitható, és állandó vasutat gazdaságok, erdeszet, bányához, köbányák, téglagyárok, istállók, s minden e nemű vállalatok és telepítvényekhez, valamint minden gazdasági kelleket és gépet, legolcsóbban szállit

Miskolcgy S. és társa

BUDAPEST, Vaczi-körút 55. szám.

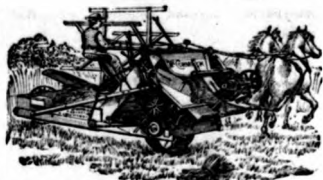
Tökéletes ártatlan és legjobb a legújabb növény

hajfestő rudacs-pomádé.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az általam feltalált és készített növény hajfestő rudacs-pomádé az ősz (félé) haját azonnal ismét szőkére, barnára és fekete eredeti színére festi meg, daczára, ha töröltek is a kézzel, a bőrt nem festi meg. Használhatják oly urak is, kiknek a bajszuk világosabb és vorosebb, ezen pomádé egyenlőre szinezi a szakállhoz. Ára egy drb 1 frt, egy kis drb 50 kr. Vidéki megrendések 1 frton felül pontosan teljesítetnek utánvétel mellett. Kapható egyedül fodrász-üzletben, **Budapesten, VI. ker., Nagy-Mező-utca 45. szám.**

Mély tisztelettel **Tokody Ferencz, fodrász.**

Mezőgazdasági gépek.

Müller Emil

Budapest,
V. kerület, vaci-körút 76. szám.
Mc. Cormick Harvésting Machine Cy. Chicago
vezértügnöke Magyarhon és melléktartományai részére.

Fűkasáló- és aratógépek a világ legjobbjai, cséplőgépek gőz. járgány és kézierőre. Ujonnan javított szabadalm. „Hungaria” sorvetőgépek, mal-mok, szecskavágók, répavágók, ekék, szab. vajakpülök, szab. aprófasahító, Pyrostát tüzelénes röstélyok.

Pénzszekrények

ujjonnan feltalált szabadalmazott zárral, melyet csak a bezárási móddal beavott egyén nyithatja fel, továbbá mindenféle gazdasági gépek és eszközök.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

